

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2023. március 7.
(OR. en)

7089/23

EDUC 83
ENV 200
CLIMA 109
SOC 159
JEUN 45
EMPL 114

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Tárgy:	A Tanács következtetései a zöld átállást segítő készségekről és kompetenciákról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fenti tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács (Oktatás, Ifjúság, Kultúra és Sport) a 2023. március 7-i ülésén jóváhagyott.

A Tanács következtetései a zöld átállást segítő készségekről és kompetenciákról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA

EMLÉKEZTET a zöld átálláshoz szükséges készségekkel és kompetenciákkal kapcsolatos – e következtetések mellékletében foglalt – politikai háttérre;

KIEMELI az Európai Tanács 2023. február 9-i következtetéseit¹, amelyekben az határozottabb és ambiciózusabb fellépést sürget a zöld és digitális átálláshoz szükséges készségeknek az oktatás, a képzés, valamint a továbbképzés és az átképzés révén történő további fejlesztése, illetve annak érdekében, hogy – többek között a demográfiai kihívások közepette – kezelni lehessen a munkaerőhiány és a munkahelyek átalakulása jelentette problémákat;

ÜDVÖZLI a készségek európai évére (2023) vonatkozóan javasolt kezdeményezést és HANGSÚLYOZZA, hogy közös erőfeszítésekre van szükség mind a munkaerőnek a zöld átmenet céljából való, társadalmilag méltányos, inkluzív és igazságos átképzéséhez és továbbképzéséhez, mind pedig az európai vállalatok versenyképességének és az európai társadalom rezilienciájának fokozásához;

ELISMERI, HOGY:

1. A környezetet, az éghajlatot és a biológiai sokféleséget érintő globális kihívásokra sürgősen globális szintű választ kell adni. A zöld átállás és a fenntarthatóságra való áttérés – ezen belül az átmenet a klímasemleges gazdaság felé – társadalmunk alapvető átalakításának szükségességét váltja ki az ágazatok széles körében. Európának jó példával kell elől járnia azáltal, hogy a környezetvédelem, az éghajlat-politika és a biológiai sokféleség terén ambiciózus célokat valósít meg, fokozza a növekedést, a versenyképességet és a minőségi munkahelyek teremtését, miközben védi a környezetet és biztosítja az erőforrás-hatékonyabb és körforgásosabb gazdaságra való igazságos átállást.

¹ Az Európai Tanács 2023. február 9-i rendkívüli ülésén elfogadott következtetések (EUCO 1/23).

2. A zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló technológiák terén meglévő versenyelőnyének megőrzése érdekében az Európai Uniónak jelentősen növelnie kell az új technológiák nagyléptékű, az ágazatokon és az egységes piacon átívelő fejlesztését, bevezetését és demonstrációját, hogy ezáltal új innovatív értékláncok épüljenek ki. Új „zöld munkahelyek” jönnek majd létre, miközben egyes munkahelyek lecserélődnek, mások pedig áértéltelmeződnek majd, ami más készségeket tesz majd szükségessé.
3. Kulcsfontosságú, hogy a társadalom egészében a zöld átállás és a fenntartható fejlődés iránti elkötelezettséget és az ezekkel kapcsolatos tudatosságot tekintsük kiindulópontnak. A zöld átállás és a fenntartható fejlődés elősegítésének alapvető eleme a kulcskompetenciáknak az egész életen át tartó tanulás távlatában való elsajátítása – már a korai évektől kezdődően –, ezt pedig az oktatás, a képzés és a tanulási pályák valamennyi szintjének és típusának keretében figyelembe kell venni. Fontos a fenntarthatóságnak az intézmények egészére irányuló megközelítése, amely minden tevékenységi területet magában foglal. A zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanulásról szóló, 2022. június 16-i tanácsi ajánlás² nyomán sürgősen erőfeszítéseket kell tenni arra irányulóan, hogy az oktatási és képzési rendszerek támogatást kapjanak a zöld átálláshoz szükséges készségek és kompetenciák fejlesztésére irányuló intézkedések meghozatalához.
4. A zöld átálláshoz szükséges készségek és kompetenciák, valamint készségkészletek jellegüket tekintve változatosak, és egyre újabbak jelennek meg és kerülnek meghatározásra. A GreenComp³, az európai fenntarthatósági kompetenciakeret a „fenntarthatósági kompetenciákat” azon ismeretek, készségek és attitűdök összességéként írja le, amelyekre a tanulóknak életkoruktól függetlenül szükségük van ahhoz, hogy fenntartható módon éljenek, dolgozzanak és cselekedjenek. A „zöld készségek” kifejezés azokra a szakmai készségekre vonatkozik, amelyekre a munkaerőpiac minden ágazatában és minden szintjén szükség van a zöld átálláshoz és ezen belül az új zöld munkahelyek létrehozásához. Idetartoznak a kritikus gondolkodás, a rendszerszemlélet, a problémamegoldás és az innováció elősegítéséhez szükséges transzverzális készségek is.

² HL C 243., 2022.6.27., 1. o.

³ Az Európai Bizottság Közös Kutatóközpontja: *GreenComp – Az európai fenntarthatósági kompetenciakeret*. Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2022.

5. A zöld átállás csak akkor lehet sikeres, ha az EU rendelkezik ehhez a megfelelően képzett munkaerővel. „A zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv: a nulla nettó kibocsátás kora” című bizottsági közleményben⁴ foglaltaknak megfelelően a betöltetlen álláshelyek aránya által kiváltott munkaerőhiány 2015 és 2021 között megkétszereződött a zöld átállás szempontjából kulcsfontosságúnak tekintett ágazatokban, és a zöld átálláshoz szükséges technikai készségek iránt egyre nagyobb a kereslet. A modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdaságra való átállás megvalósításához sürgősen szükség lesz a zöld készségekre, valamint a munkaerő továbbképzésére és átképzésére. Európa jövőbeli rezilienciája és jóléte szempontjából kulcsfontosságúak az alap- és továbbképzésre, illetve a formális és a nem formális oktatásra és képzésre vonatkozó politikák, továbbá a zöld átálláshoz szükséges készségekre és kompetenciákra irányuló beruházások.
6. A szakmai alap- és továbbképzés, a felsőoktatás és a felnőttképzés kulcsszerepet játszik az éghajlatváltozás elleni küzdelem és az ahhoz való alkalmazkodás, a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása, valamint a zöld átállás megvalósítása iránti igény kielégítésében: egyrészt azért, hogy felvértezi a fiatalokat és a felnőtteket azokkal a készségekkel és kompetenciákkal, amelyek a változó munkaerőpiacon és társadalomban való helytálláshoz szükségesek, másrészt pedig azért, hogy a technológiai és társadalmi innováció révén hozzájárul zöld megoldások kifejlesztéséhez. A transznacionális együttműködés – például az európai egyetemek szövetségei és a szakképzési kiválósági központok – révén a szakmai alap- és továbbképzés, valamint a felsőoktatás megerősítheti hozzájárulását a zöld átálláshoz és a fenntartható fejlődéshez.
7. A különböző típusú tanulók és a munkaerőpiac igényeinek kielégítésével a szakképzési és felsőoktatási rendszerek előmozdíthatják a foglalkoztathatóságot, a társadalmi befogadást, a társadalmi kohéziót és a nemek közötti egyenlőséget, megkönnyíthetik az átképzést és a továbbképzést – többek között az egész életen át tartó tanulás rugalmas és agilis lehetőségei révén –, egyúttal pedig hozzájárulhatnak a szakképzett munkavállalók számának növeléséhez. Ezzel összefüggésben – valamint a nemzeti körülmények függvényében – a felnőttképzés a munkával töltött életszakasz egésze során növelheti a felnőttek képzésben való részvételét, ami összhangban áll a zöld átállással kapcsolatos továbbképzési és átképzési igényekkel.

⁴ COM(2023) 62 final.

EGYETÉRT ABBAN, HOGY:

1. A szakmai alap- és továbbképzésnek, a felsőoktatásnak és a felnőttképzésnek a zöld átállás támogatását célzó átalakításához fel kell térképezni a jelenlegi és a jövőbeli készségigényeket, beleértve az új munkakörök és készségkészletek, a szakmai igények és a készséghiányok azonosítását. Az említett felmerülő munkaerőpiaci készségigények feltárásához elengedhetetlen az oktatási és képzési szolgáltatók (mind a közszférabeli, mind a magánszolgáltatók), a közigazgatási szervek, a kutatószervezetek, a foglalkoztatási szolgálatok, a szociális partnerek, a vállalatok és más érdekelt felek közötti együttműködés, nemzeti és regionális szinten egyaránt. Emellett a tanulók munkaerőpiacra való belépésének nyomon követése – például a pályakövetés révén – segíthet képet alkotni például a munkaerő-kereslet és -kínálat összhangjáról, valamint az elsajátított készségek és kompetenciák relevanciájáról.
2. A készségekkel kapcsolatos információgyűjtés eszközei további támogatást nyújthatnak a jelenlegi és jövőbeli készségigények azonosításához. Ennek kapcsán a zöld átálláshoz szükséges készségeknek a készségek, kompetenciák, képesítések és foglalkozások európai osztályozásában (ESCO)⁵ szereplő taxonómiája hozzájárulhat annak egységes értelmezéséhez, hogy milyen készségekre van szükség a munkaerőpiacon a sikeres zöld átálláshoz, valamint elősegítheti például a tanulók és a munkavállalók EU-n belüli mobilitását. Ezek az eszközök segíthetik a tagállamokat és az oktatási és képzési szolgáltatókat abban is, hogy azonosítsák azokat a zöld elemeket, amelyek részét képezhetik a szakmai alap- és továbbképzés vagy a felsőfokú oktatás keretében elérhető képesítéseknek és tanulási lehetőségeknek, valamint a felnőttképzésnek.
3. Elengedhetetlen annak biztosítása, hogy a szakmai alap- és továbbképzés, a felsőoktatás és a felnőttképzés naprakész és releváns tartalmakat nyújtson, tekintettel a zöld átállás következtében a munkakörökben bekövetkező változásokra és az új szakmák megjelenésére. A szakképzést és a felsőoktatást – adott esetben, valamint az intézményi autonómiával és a tudományos élet szabadságával teljes összhangban – ennek megfelelően át kell alakítani, vagy új képesítések létrehozásával, vagy pedig a zöld készségeknek a meglévő képesítésekbe való beépítésével.

⁵ Az ESCO (European Skills, Competences, Qualifications and Occupations) a készségek, kompetenciák, képesítések és foglalkozások többnyelvű európai osztályozása.

4. Az oktatás és képzés nyújtásának meg kell felelnie az iskolarendszerű oktatásban és képzésben részt vevők, valamint azon személyek igényeinek, akiknek aktuális munkahelyük követelményeire reagálva frissíteniük kell készségeiket és kompetenciáikat, vagy új munkahelyekre és bővülő ágazatokra kell áttérniük. Ezért a tagállamoknak, valamint a szakképző intézményeknek és a felsőoktatási intézményeknek fel kell tárniuk a zöld készségekkel kapcsolatos tanulási lehetőségek biztosításának innovatív és rugalmas módjait, egyebek mellett a STEAM-területeken is, olyan kis és testre szabott tanulási modulok kidolgozásával – amennyiben az lehetséges –, amelyek többek között mikrotanúsítványok megszerzéséhez vezethetnek. Emellett a felnőttképzést közép- és felsőfokú szinten is fejleszteni kell, többek között olyan rugalmas tanulási pályák révén, amelyek lehetővé teszik a kompetenciák frissítését, bővítését és elmélyítését. Figyelmet kell fordítani továbbá a munka terén elért korábbi eredmények és az elsajátított készségek érvényesítésére és elismerésére, valamint – a nemzeti körülményektől függően – a releváns készségek és kompetenciák tanúsítására vagy akkreditálására. Míg a munkaalapú tanulás – beleértve a szakmai gyakorlatokat és a tanulószerveződéses gyakorlati képzéseket is – elősegíti a munkaerőpiaci átmeneteket, a releváns munkahelyek megtalálása kihívást jelenthet a gyorsan kialakuló iparágakban és az új körülményekhez alkalmazkodni kényszerülő vállalatoknál. Ezért alternatív módszerekre van szükség ahhoz, hogy munkaalapú környezetben olyan tanulási lehetőségek legyenek biztosíthatók a tanulók számára, amelyek segítik őket abban, hogy új zöld készségeket sajátítsanak el.

5. A szakmai alap- és továbbképzésben, a felsőoktatásban és a felnőttképzésben a tanárok és az oktatók kulcsfontosságú szerepet játszanak a zöld átállásban azáltal, hogy a tanulókat olyan naprakész szakmai, műszaki és egyéb készségekkel és kompetenciákkal vértetik fel, amelyekre mind a kialakuló zöld iparágakban, mind pedig a meglévő iparágak változó követelményeinek való megfelelés érdekében szükség van. Ezért alapvetően fontos továbbfejleszteni és naprakésszé tenni a tanárok, az oktatók és a személyzet tudását, készségeit és kompetenciáit a folyamatos szakmai továbbképzési lehetőségek támogatása, a szakmai pályák tekintetében a zöld átálláshoz szükséges készségekre és kompetenciákra összpontosító oktatási tevékenységekben való részvétel felértékelése, valamint a szakképző intézmények, a felsőoktatási intézmények, a kutatási szervezetek, a vállalatok és más érdekelt felek közötti együttműködés és társaktól való tanulás előmozdítása révén. Ezen túlmenően az oktatási és képzési szervezetekben betöltött vezető szerep döntő fontosságú a fejlődés fokozása és támogatása szempontjából.
6. Célzott intézkedésekre van szükség a fiatalok és a felnőttek arra való megnyerése érdekében, hogy részt vegyenek a zöld készségekkel kapcsolatos tanulási lehetőségekben. Mindezt nemtől és társadalmi-gazdasági háttértől függetlenül, és beleértve a vidéki és távoli területekről, például az EU legkülső régióiból származó fiatalokat és felnőtteket is. Ez – adott esetben, továbbá az intézményi autonómiával és a tudományos élet szabadságával teljes összhangban – magában foglalja a tanulás előtt álló akadályok és korlátok felszámolását annak valamennyi típusa tekintetében, ideértve a mobilitással, a hozzáférhetőséggel, a nemek közötti egyenlőtlenségekkel és a nemi sztereotípiákkal, a pályaaorientációval, a tájékoztatással, az egyéneknek nyújtott pénzügyi támogatással, a tanulóknak nyújtott támogatási szolgáltatásokkal és a korábbi tanulmányok elismerésével kapcsolatos problémákat. Mind a nők, mind a férfiak részvételét egyenlő mértékben kell ösztönözni és támogatni hatékony, az egész életre kiterjedő pályaaorientációs rendszerek révén, amelyeket a pályaaorientációs tanácsadók és más pályaaorientációs szakemberek alap- és továbbképzésével kell megerősíteni.

FELKÉRI A TAGÁLLAMOKAT, hogy – kellő tekintettel az intézményi autonómiára és a tudományos élet szabadságára, továbbá a nemzeti körülményekkel összhangban – vegyék figyelembe a fenti kérdéseket a következők során:

1. a kulcskompetenciák és a fenntarthatósági kompetenciák fejlesztésének folytatása az egész életen át tartó tanulás szempontjából, a korai évektől kezdve, az oktatás, a képzés és a tanulási pályák minden szintjén és minden típusában⁶;
2. a zöld átállást szolgáló szakmai alap- és továbbképzési és felsőoktatási rendszerek, valamint oktatási kínálat, továbbá a felnőttképzés fejlesztése, például mikrotanúsítványok révén;
3. az oktatási és képzési szolgáltatók, a kutatószervezetek, a munkáltatók, a szociális partnerek és más érdekelt felek bevonása a zöld átálláshoz szükséges átképzési és továbbképzési igények közös felmérésébe, beleértve a köz- és a magánszféra közötti együttműködést is;
4. a szakmai alap- és továbbképzési szolgáltatók, a felsőoktatási intézmények és a felnőttképzési szervezetek támogatása és ösztönzése a zöld átálláshoz szükséges tanulási lehetőségek – többek között a STEAM-területekkel kapcsolatos tanulási lehetőségek – kidolgozása és biztosítása terén;
5. a tanárok, az oktatók, a személyzet, a pályaaorientációs szakemberek és a vezetők támogatása a zöld átálláshoz és a fenntartható fejlődéshez való hozzájáruláshoz szükséges ismeretek, készségek és kompetenciák elsajátításában és naprakészé tételében az alapképzés és a folyamatos szakmai továbbképzés előmozdítása révén;

⁶ A zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanulásról szóló, 2022. június 16-i tanácsi ajánlással és az egész életen át tartó tanulóshoz szükséges kulcskompetenciákról szóló, 2018. május 22-i tanácsi ajánlással (HL C 189., 2018.6.4., 1. o.) összhangban.

6. az egyének ösztönzése és támogatása a tanulási, továbbképzési vagy átképzési lehetőségekben való részvétel tekintetében mind a formális, mind a nem formális oktatás, valamint a zöld átállást szolgáló mobilitás keretében;
7. a rendelkezésre álló uniós és nemzeti eszközök és finanszírozási programok, például az Erasmus+ és az ESZA+ felhasználása a zöld átálláshoz szükséges készségek és kompetenciák támogatása érdekében, beleértve a bevált gyakorlatok megosztását és a társaktól való tanulási tevékenységeket is.

FELKÉRI A BIZOTTSÁGOT, hogy – kellő tekintettel a szubszidiaritásra és a nemzeti körülményekre – vegye figyelembe ezeket a következtetéseket a következők során:

1. a zöld átálláshoz szükséges készségekkel és kompetenciákkal kapcsolatos egymástól való tanulás előmozdítása és a bevált gyakorlatok megosztása a tagállamok, a szociális partnerek, az oktatási és képzési szolgáltatók, a kutatószervezetek, az iparágak és más érdekelt felek között;
2. a zöld átálláshoz szükséges készségekhez és kompetenciákhoz kapcsolódó transznacionális együttműködés támogatása és a bevált gyakorlatok megosztása, többek között az Erasmus+ hallgatói és személyzeti csereprogramjai, valamint az oktatási és képzési intézmények közötti együttműködés révén, például az európai egyetemek szövetségeiben és a szakképzési kiválósági központokban;
3. az oktatási és képzési szolgáltatók, az ipari ökoszisztémák, a szociális partnerek és valamennyi érdekelt fél bevonása – többek között regionális és helyi szinten – a készségfejlesztési paktumon keresztül a zöld átálláshoz szükséges átképzési és továbbképzési igények közös felmérésébe;
4. a zöld átálláshoz szükséges készségek és kompetenciák ténylegességének továbbfejlesztése a Cedefoppal és más érintett szervezetekkel való együttműködés révén, anélkül, hogy új jelentéstételi kötelezettségek vagy további terhek keletkeznének a tagállamok tekintetében;

5. a fenntarthatóság területével kapcsolatos lehetséges mutatók vagy uniós szintű célértékek kidolgozására irányuló erőfeszítések folytatása az oktatási mutatókkal és referenciaértékekkel foglalkozó állandó csoporttal együtt, beleértve az oktatási és képzési rendszerek zöldítését is;
 6. a zöld átálláshoz szükséges készségek és kompetenciák támogatására szolgáló meglévő uniós eszközök és programok további előmozdítása, a tagállamokkal szoros együttműködésben;
 7. olyan kezdeményezések végrehajtása és előkészítése, amelyek célja Európa versenyképességének és jövőbeli felkészültségének fokozása, valamint a tagállamok támogatása a zöld átállás sikeres megvalósításában az oktatás és képzés területén, illetve annak révén.
-

Politikai háttér

1. A Tanács ajánlása (2018. május 22.) az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciákról (HL C 189., 2018.6.4., 1. o.)
2. A Tanács ajánlása (2020. november 24.) a fenntartható versenyképességet, a társadalmi méltányosságot és a rezilienciát célzó szakképzésről (HL C 417., 2020.12.2., 1. o.)
3. A Tanács állásfoglalása az oktatás és képzés terén az európai oktatási térség létrehozása érdekében és azon túlmutatóan folytatott európai együttműködés stratégiai keretrendszeréről (2021–2030) (HL C 66., 2021.2.26., 1. o.)
4. A Tanács állásfoglalása a felnőttkori tanulásra vonatkozó új európai cselekvési programról (2021–2030) (HL C 504., 2021.12.14., 9. o.)
5. A Tanács ajánlása (2022. április 5.) a hatékony európai felsőoktatási együttműködéshez szükséges kapcsolatok kiépítéséről (HL C 160., 2022.4.13., 1. o.)
6. A Tanács következtetései a felsőoktatási intézmények Európa jövője érdekében való megerősítéséről szóló európai stratégiáról (HL C 167., 2022.4.21., 9. o.)
7. A Tanács ajánlása (2022. június 16.) a klímasemlegességre való méltányos átállás biztosításáról (HL C 243., 2022.6.27., 35. o.)
8. A Tanács ajánlása (2022. június 16.) az egész életen át tartó tanulást és a foglalkoztathatóságot célzó mikrotanúsítványokra vonatkozó európai megközelítésről (HL C 243., 2022.6.27., 10. o.)
9. A Tanács ajánlása (2022. június 16.) az egyéni tanulási számlákról (HL C 243., 2022.6.27., 26. o.)
10. A Tanács ajánlása (2022. június 16.) a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanulásról (HL C 243., 2022.6.27., 1. o.)